

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร
๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

โดย

วันชัย ภู่งาม

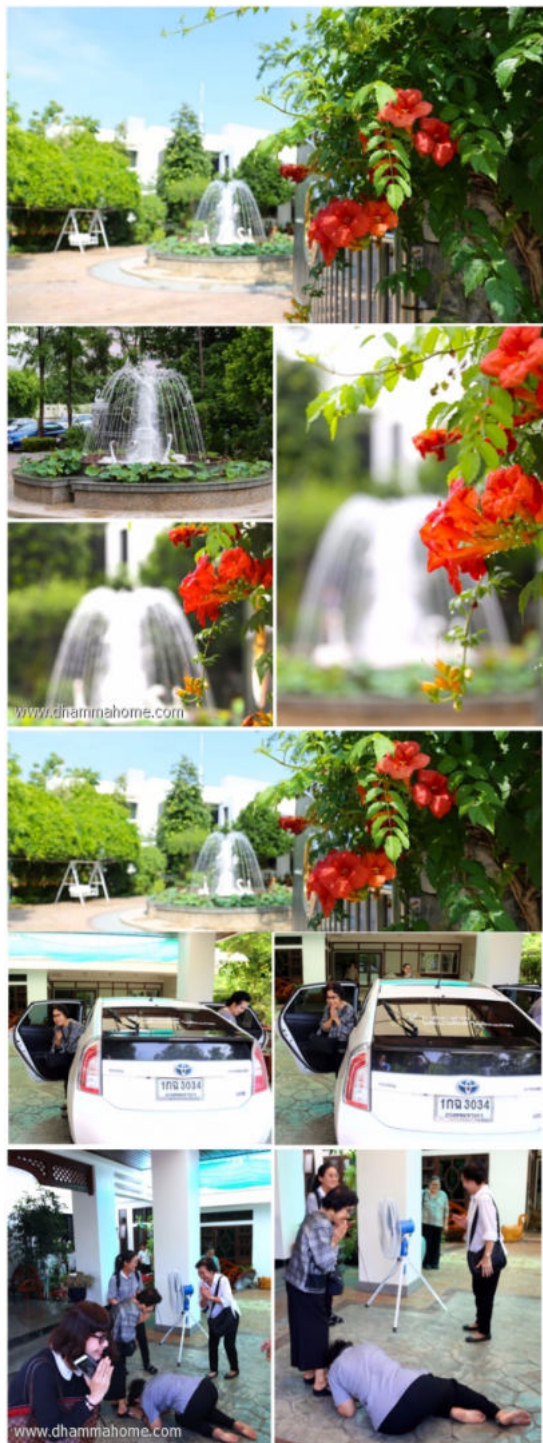
ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร
๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร เพื่อไปสนทนาธรรมที่บ้านพักริมสนามกอล์ฟฟรอยล์เจมส์ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐-๑๕.๐๐ น.

การสนทนาธรรมที่บ้านพักของคุณทักษพลและคุณจริยาในครั้งนี้ โดยส่วนตัวแล้ว มีความรู้สึกว่ เห็นภาพของมิตรภาพและความอบอุ่นของสหายธรรมมาก อาจเป็นเพราะหลายท่าน มีความรู้จักคุ้นเคยสนิทสนมกันมากขึ้น จากการที่ได้พบหน้าค่าตากันบ่อย ๆ ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ได้ติดตามไปฟังการสนทนาธรรมโดยท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์และวิทยากร อีกส่วนหนึ่ง อาจเป็นเพราะจากเวลาที่คุ้นเคยกันมากขึ้น จึงชักชวนกันเข้ากลุ่มไลน์ของกันและกัน ทำให้มีการ

สนทนาใกล้ชิดกัน ศึกษาและสนทนาธรรมกัน ด้วยความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เป็นที่น่าชื่นชมยินดีอนุโมทนาในกุศลศรัทธาของท่านที่มีมากขึ้น ด้วยเหตุปัจจัยจากความเข้าใจธรรมะที่มีมากขึ้น จากการได้ฟังและเข้าใจขึ้น บ่อย ๆ

เมื่อกล่าวถึงความสนิทสนมคุ้นเคยที่มีมากขึ้นในหมู่คณะหรือแม้ในแต่ละบุคคล จากที่ไม่เคยพบรู้จักกันมาก่อน จนมาพบกันในวาระต่าง ๆ นี้ การพบกันเป็นมิตรกันในพระธรรม ร่วมกันทำดี และศึกษาพระธรรมเป็นความยอดเยี่ยมอย่างยิ่งของชีวิตในชาติหนึ่ง ๆ ที่เมื่อเกิดมาและได้พบและได้ฟังพระธรรมจากการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และเพราะเหตุที่บุคคลที่เริ่มมีความเข้าใจพระธรรมมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้เป็นผู้ที่โน้มไปสู่ความประพฤติปฏิบัติ ขัดเกลากิเลสของตน ของตน นั้นเอง เป็นประการสำคัญที่สุด

การเข้ามาสู่หนทางของความเข้าใจในพระศาสนา คือคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ว่าจะมีการเรียกชื่อ ใช้ชื่ออะไรก็ตาม อริยมรรคมีองค์ ๘ สติปัฏฐาน ๔ หนทางอันเอก หนทางเดียวที่มีพระมหากษัตริย์แสดงจากการที่ได้ตรัสรู้ว่าเป็นหนทางเดียวที่จะนำบุคคลไปสู่ความ

สิ้นทุกซัได้อย่างแท้จริง ไม่ใช่หนทางของการคิดเอง ไม่ใช่หนทางของการฟังคำของคนอื่น ไม่ใช่หนทางการไปปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างที่ท่า ๆ กันอยู่ตามสำนักปฏิบัติต่าง ๆ ทั่วโลกในขณะนี้ ด้วยความเป็นตัวตน (อัตตา) ด้วยความติดข้องต้องการ (โลภะ) แต่ด้วยการที่บุคคลมีการฟังและเข้าใจพระธรรมที่ทรงแสดง "ความเข้าใจ" ที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ฟังพระธรรม คือ ปัญญา ซึ่งเป็นธรรมะ ไม่ใช่เรา และ ความเข้าใจคือปัญญานี้เอง เมื่อได้อบรมจนมีกำลังมากขึ้น ย่อมเป็นเหตุปัจจัยที่จะเกิดขึ้นปฏิบัติกิจของปัญญาเองได้โดยบ่อย ทั้งมีความนุ่มไปสู่

การระลึกรู้ลักษณะของสภาพธรรมะที่กำลังปรากฏในขณะนี้ได้ โดยความเป็นอนัตตา ไม่ใช่ด้วยความเป็นเราจะไปปฏิบัติอะไรได้เลยทั้งสิ้น ด้วยความเป็นอัตตา ด้วยความเป็นตัวตน ซึ่งจะเป็นหนทางที่ค้านกับพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และทรงแสดงโดยสิ้นเชิงว่า "ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา" (สัพเพ ธัมมา อนัตตา) ไม่ลืมนะ คำใดที่ตรัส เป็นวาจาสังขจะ ไม่เปลี่ยนเป็นอื่น ทุกคำที่ตรัส มาจากการที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมียาวนานกว่าจะได้ตรัสรู้ความจริง และความจริงที่ตรัสรู้นั้น เป็นสังขธรรม เป็นความจริงที่ถึงที่สุดแล้วเปลี่ยนแปลงเป็นอื่นไม่ได้ นี่เป็นความละเอียด ลึกซึ้งของพระธรรมที่ตรัสรู้และทรงแสดง ผู้เฝิน ย่อมเดินไปสู่หนทางผิดโดยง่าย ซึ่งจะเป็นอันตรายแก่หนทางของตนนั่นเอง หาใช่ผู้อื่นไม่ ท่านแสดงว่า หากสะสมความเห็นผิดไว้นานมีกำลังมาก ย่อมเป็นผู้มีฉันทิภูมิจิต มีความเห็นดังลงเป็นตอของวัฏฏะ ออกจากสังสารวัฏคือการเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในกองทุกข์นี้ไม่รู้จบสิ้น ผู้ไม่รู้ย่อมไม่รู้จริง ๆ ว่า โทษของมีฉันทิภูมิจิตความเห็นผิดนี้

ร้ายแรงยิ่งนัก ไม่มีทางที่จะกลับมาสู่ความเห็นถูกต้องเลย เหมือนทางเดินที่สวนกัน ทางหนึ่งมุ่งสู่
เบื้องหน้า คือความหลุดพ้นจากกองทุกข์ได้ในวันหนึ่ง ด้วยความเห็นที่ถูกต้อง อีกทางหนึ่งดำดิ่งลง
สู่เบื้องต่ำ ปักแน่นเป็นตออยู่ในความมืดมิด ด้วยเหตุของอวิชชา ความไม่รู้ ดังคำพรรณนาของ
ผศ. อรรถนพ หอมจันทร์ ที่ขออนุญาตยกมาบันทึกไว้ที่นี้ว่า

เพราะไม่รู้ จึงอยู่มา ในหล้าโลก	เพราะไม่รู้ จึงเศร้าโศก ในสงสาร
เพราะไม่รู้ จึงเป็นเรา เขลามานาน	เพราะไม่รู้ จึงคบพาล เมาผลาญตน
เพราะรู้คุณ ของพระธรรม จึงร่ำเรียน	เพราะรู้ธรรม จึงพร่ำเพียร เพิ่มกุศล
เพราะรู้ชัด จึงมิใช่ สัตว์บุคคล	เพราะรู้ละ ตัวตน จึงพ้นภัย

จุดเริ่มต้นประการสำคัญที่สุดบนหนทางอันเอก
ที่ทรงแสดงนี้ คือ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ความเห็นที่
ถูกต้อง การตั้งใจไว้ชอบ ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นปัญญา ที่
บุคคลสะสมมาในอดีตอนันตชาติ หากอยากใช้ชื่อ ท่าน
ก็กล่าวว่า เป็นเพราะ "บุพเพตบัพพัตตา" บุญที่ได้เคย
กระทำไว้แต่ปางก่อน ฟังดูเผิน ๆ อาจคิดด้วยความเป็น
ผู้ไม่ละเอียดว่าใคร ๆ ก็คงมีด้วยกันทั้งนั้น แต่ปางก่อนก็
แต่ปางก่อนเถิด หารู้ไม่ว่า หากมิได้เป็นผู้สะสมบุญมา
แต่ปางก่อนไซ้ ปางนี้หรือกาลนี้ มีหรือที่จะเป็นผู้ที่
สนใจ ใส่ใจ ที่จะเห็นความมีค่า มีสาระของพระธรรม
สนใจ ใส่ใจ ในหนทางที่มีค่าที่สุดในสังสารวัฏนี้ได้? ย่อม

เป็นผู้ที่แม่ได้พบ แม่ได้ยิน แม่ได้ฟัง ก็ฟังผ่านเลยไป ไม่สนใจ ไม่ชวนขยายโดยต่อเนื่อง ในอันที่จะ
ได้รู้ ได้เข้าใจจริง ๆ ในความเป็นจริงของธรรมะที่ทรงแสดง ทั้งไม่รู้ถึงสาระอันมีค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินใด
ในสากลจักรวาลนี้เลย น่าเสียดายนักกับการได้มีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ ซึ่งทรงแสดงว่าแสนยาก

ไม่ลืมนะว่า ชาตินี้เป็นแต่ปางก่อนของชาติหน้า!!! หากจะชื่อว่าเป็นผู้ที่เคยสะสมบุญมาแต่ปาง
ก่อน ก็ควรที่จะสนใจ ใส่ใจในปางนี้ คือชาตินี้!!! (ซึ่งจะเป็นแต่ปางก่อนของชาติหน้าเมื่อสิ้นสุด
ความเป็นบุคคลนี้ในชาตินี้) ว่า มีความเข้าใจความจริงที่มีอยู่จริง ๆ ในชีวิตทุก ๆ ขณะนี้ จากการ
ตรัสรู้และทรงแสดงไว้ให้เข้าใจขึ้นบ้างหรือยัง? ชาติหน้าจึงมีความเข้าใจนี้เป็นที่พึง ให้ได้สะสม
อบรมเจริญปัญญาเพิ่มขึ้นต่อไปได้ จากการที่จะได้พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ต่อ ๆ ไป ได้
ฟังพระธรรม จนกว่าจะถึงกาลแห่งการได้รู้ ได้ประจักษ์แจ้งธรรมะในวันหนึ่ง ไม่ว่าจะอีกแสนไกลก็
กับก็กลับก็ตาม แต่มีได้ด้วยความเข้าใจที่ "เริ่มมีในวันนี้" นั่นเอง

บุคคลย่อมเวียนเกิดเวียนตายอยู่เช่นนี้แล้ว ๆ
เล่า ๆ วนอยู่กับสุขและทุกข์ หาทางออกไม่ได้ หาก
ไม่มีแม่คำถามว่า เกิดมาทำไม? ตายแล้วไปไหน?
ชีวิตนี้เพื่ออะไรกันแน่? มุ่งแต่จะแสวงหาทรัพย์สิน
เงินทอง ความมั่นคง มั่งคั่งในชีวิต แต่เพียงประการ
เดียว ละเลยประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ ทั้ง ๆ ที่มีผู้กล่าว
เตือนให้ได้ยินโดยบ่อยว่า เหมือนวิ่งคว่ำอากาศที่ว่าง
เปล่า เหน็ดเหนื่อยมากมาย จนถึงวาระสุดท้ายของ
ชีวิต แม้จะคิดได้ ก็สายไปเสียแล้ว หหมดโอกาสที่จะ
แสวงหาความรู้ ความเข้าใจจริง ๆ ว่า เมื่อไม่ใช่
ทรัพย์สินที่มีค่า ครอบครัว บุตร ภรรยา ข้าทาส
กรรมกร ไร่นาสาโท อสังหาริมทรัพย์ใหญ่โตมากมาย

ที่อุตสาหขวนขวายหามาทั้งชีวิต ซึ่งเอาติดตัวไปด้วยหาได้ไม่นี้ บุคคลควรที่จะแสวงหาสิ่งใดกันแน่?
ในขณะที่ยังมีชีวิตร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์อยู่

เมื่อไหร่จะคิดได้ว่า การได้เกิดมาเป็นมนุษย์ในชาตินี้
 ที่ว่าเป็นมนุษย์ที่สุดประเสริฐนั้น หาใช่ประเสริฐเพราะอื่นใดไม่
 แต่ประเสริฐเพราะเหตุที่ได้เกิดในประเทศอันสมควร ในกาลที่
 พระศาสนา คือคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ความ
 จริงของสิ่งทั้งปวงยังดำรงอยู่ ทั้งเป็นผู้ที่ได้พบกับกัลยาณมิตรที่
 แท้ อันเป็นเหตุให้ได้ยินได้ฟังคำจริง วาจาสิ่งจะ จากผู้ที่ได้ตรัสรู้
 และมีพระมหากรุณาแสดงไว้ดีแล้วนั้น และเป็นผู้ที่สะสม อบรม
 ความเข้าใจในความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ในชีวิต ชาติแล้วชาติ
 เล่า สะสมไป เพราะเมื่อเริ่มเข้าใจธรรมะ ย่อมรู้ว่า หนทางแห่ง
 การประจักษ์แจ้งความจริงอย่างที่ได้ตรัสรู้และทรงแสดงนั้น
 แส้นยาก และยังมีอีกแสนไกลนัก แต่จักเกิดมีได้ ก็ด้วยความ
 เข้าใจธรรมะ เข้าใจความจริงของสิ่งที่กำลังมี จริง ๆ ในขณะนี้
 สะสมไป

นี่คือ อริยทรัพย์ ทรัพย์ที่แท้จริง ที่บุคคลควรสะสมไว้
 ซึ่งสามารถที่จะติดตามไป เป็นที่พึ่งแก่บุคคลนั้นได้ตลอดหนทาง
 ในสังสารวัฏ และเมื่อได้กลับมาสู่ความเป็นมนุษย์เช่นนี้อีกก็ย่อม

เป็นเหตุเป็นปัจจัย ให้ได้พบ ได้ฟัง ได้เข้าใจพระธรรม สะสม อบรม เจริญปัญญา ต่อ ๆ ไป บุคคล
 จึงมีเสปียงคือความเข้าใจธรรมะ เข้าใจความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ เป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์
 ที่จะเป็นที่พึ่งได้อย่างแท้จริง ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ หาใช่ทรัพย์สินเงินทองทั้งหลาย ซึ่งเป็น

ที่พึ่งแต่ในชาตินี้เท่านั้น ไม่สามารถที่จะติดตามไปเป็นที่พึ่งแก่บุคคลใดได้เลย เมื่อสิ้นสุดความเป็นบุคคลนี้ไปแล้วในชาตินี้

จากที่กล่าวแล้วว่า บุคคลย่อมเป็นผู้ตั้งจิตไว้ชอบ ในการเริ่มต้นที่จะเป็นผู้ที่ศึกษาธรรม เข้าใจถูกต้องว่า มาสู่หนทางนี้ เพื่อการฟัง การศึกษา เพื่อเข้าใจความจริง จากคำจริง วาจาัสจจะ ของผู้ที่ทรงตรัสรู้ เป็นผู้ศึกษา ธรรมะเพื่อเข้าใจธรรมะ เท่านั้น และเป็นผู้ตรงว่า มิ ได้มาเพื่อแสวงหาสิ่งอื่นใดเลย ไม่ได้มาเพื่อแสวงหา เพื่อนฝูง ไม่ได้มาแสวงหาเพื่อความคลุกคลีด้วยหมู่คณะ ไม่ได้มาเพื่อแสวงหาลาภ แสวงหายศ สรรเสริญ สุข แต่ ประการใดเลยทั้งสิ้น หากเป็นผู้ตั้งจิตไว้ชอบเช่นนี้ ย่อม ไม่เป็นผู้หวั่นไหวไปด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ สุข หรือทุกข์

ประการต่าง ๆ เลย ในหนทางอันประเสริฐนี้ หากเป็นผู้มาด้วยจุดประสงค์เดียว คือ การแสวงหา ซึ่งความเข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ในธรรมะที่มีพระมหากรุณาแสดงไว้ เท่านั้นเอง!!!

เมื่อเป็นผู้ตั้งจิตไว้ชอบ ว่ามาสู่หนทางนี้เพื่อศึกษาและเข้าใจธรรมะเท่านั้น ทั้งเป็นผู้ที่รู้ หน้าที่ของตน ของตน ว่ามาฟัง มาศึกษาเพื่อเข้าใจธรรมะ เป็นประการสำคัญ และด้วยปัญญาที่ อบรมเจริญขึ้น ย่อมมีความโน้มไปสู่การทำดีและการเจริญกุศลทุกประการ มีปัญญาที่เป็นไปเพื่อ การประพฤติปฏิบัติขัดเกลากิเลสของตนนั้นเองเป็นสำคัญ เมื่ออยู่ด้วยหมู่คณะ ย่อมเป็นผู้ที่ไม่มี คำพูดหรือการกระทำใดอันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญใจแก่ผู้อื่นที่ได้ศึกษาธรรมะร่วมกัน

ไม่มีคำพูดหรือการกระทำใด อันจะเป็นการก้าวท้าวในกิจของผู้อื่น ไม่เจ้ากี้เจ้าการกับด้วยบุคคล
ผู้อื่น เบียดเบียนผู้อื่น ด้วยคำพูดและการกระทำต่าง ๆ อันจะเป็นเหตุให้ผู้อื่นเกิดอกุศลจิต แม้
เพียงเล็กน้อยก็ตาม

นี่เป็นสิ่งที่บุคคลพึงสำรวม ระวัง ประพฤติ
ปฏิบัติ ขัดเกลากิเลส ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ
ของตน ของตน เท่านั้น จากความเข้าใจธรรมที่มี
ตามกำลังปัญญาของตน ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของ
การศึกษาระยะ แต่แม้กระนั้นก็ตาม มีคำพูดที่ว่า
บัณฑิตโกรธกันไม่นาน เพราะเหตุที่ เมื่อมีความ
เข้าใจธรรมมากขึ้น ย่อมรู้และเข้าใจว่า ที่ว่าชีวิต
ของแต่ละบุคคลนั้น จริง ๆ แล้วหาไม่มีใครผู้ใดไม่
เป็นแต่จิตและเจตสิกที่เกิดขึ้นเป็นไป ตามเหตุตาม
ปัจจัยที่ได้สะสมมา ความโกรธ ความไม่พอใจก็มี
จริง สะสมมาที่จะโกรธ ย่อมโกรธ แต่โกรธก็หมด
ไปแล้ว ดับไปแล้วเช่นกัน แม้ไม่ยากโกรธก็โกรธ

แม้รู้ว่าไม่ควรพูด ไม่ควรเป็นผู้เจ้ากี้เจ้าการกับเรื่องของคนอื่น ควรใส่ใจแต่เพียงกิจหน้าที่ของตน เท่านั้น รู้ทั้งรู้ ก็ยังเจ้ากี้เจ้าการ (เพราะขณะที่เจ้ากี้เจ้าการ ไม่รู้ว่กำลังเจ้ากี้เจ้าการ) ก็เพราะเหตุที่ สะสมมาจนมีกำลัง ยากที่จะละลาย นั่นเอง

แต่เมื่อสิ่งนั้นเกิดแล้ว ประโยชน์อย่างยิ่งก็คือ รู้ว่าเป็น ธรรมชาติฝ่ายชั่วที่ควรละ แต่ก็เกิดแล้วทุกที เพราะมีเหตุปัจจัยที่ ได้สะสมมา จึงเป็นผู้ที่ศึกษาธรรมด้วยความสำรวมระวัง ด้วย ปัญญาที่พึงมีในขณะนั้น ดังได้กล่าวแล้ว แน่นนอนว่าถ้าปัญญา ไม่เกิด ย่อมไม่มีการสำรวม เพราะไม่ใช่เป็นเราที่สำรวม แต่ เป็นกิจหน้าที่ของปัญญาซึ่งเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่เรา หนทางนี้จึง เป็นหนทางของการ "อบรมเจริญปัญญา ท่ามกลางอกุศล" ซึ่งเป็นวิธีที่มีค่าและมีความหมายที่ลึกซึ้ง ที่ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ กล่าวเตือนแล้ว ๆ เล่า ๆ ด้วยความเมตตาหา

ที่สุดมิได้ เป็นคำกล่าวเตือนที่ทำให้เห็นถึงความละเอียดของธรรมะประการต่าง ๆ ในชีวิต ประจำวันว่า ผู้ที่ละเอียดเท่านั้น ที่จะได้สาระจากพระธรรม ที่จะมีความเข้าใจธรรม เพราะธรรมที่ ตรัสรู้นี้ ยาก ละเอียด ลึกซึ้ง สุดที่จะประมาณได้ แม้จะกล่าวอยู่อย่างนี้ ความละเอียดของธรรมะก็ ปรากฏเพียงพอเท่าที่กำลังปัญญา ความเข้าใจธรรมะที่มีของแต่ละบุคคลเท่านั้น ยิ่งเข้าใจมากขึ้น ย่อมรู้ถึงความละเอียดลึกซึ้งมากขึ้นตามลำดับ ตามระดับขั้นของปัญญา หาใช่คำที่กล่าวลอย ๆ แต่ ประการใดไม่

www.dhammadhome.com

www.dhammadhome.com

"ปัญญานำไปในกิจทั้งปวง" เมื่อโกรธได้ก็ภัยได้ ด้วยปัญญาความเข้าใจถูกต้อง เมื่อผิดพลาดก็แก้ไขได้ในขณะต่อ ๆ ไป ด้วยความเข้าใจที่มั่นคงขึ้นในความเป็นอนัตตาของสภาพธรรมที่เกิดขึ้น พิสูจน์ให้เห็นถึงความมีเหตุมีปัจจัย และความเป็นอนัตตาว่า ไม่มีใครบังคับบัญชาให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ทั้งหมดเป็นแต่ธรรม ที่เกิดแล้วเพราะเหตุปัจจัย หาใช่ตัวตน สัตว์ บุคคลใดเลยทั้งสิ้นแม้อยากจะลาออกจากความเป็นผู้มักโกรธ ก็ลาออกไม่ได้ อยากจะลาออกจากความเป็นผู้จัดการ ผู้เจ้าก็เจ้าการก็ลาออกไม่ได้ถ้าไม่มีปัญญา จึงควรมีเมตตาต่อกันด้วยต่างคนต่างก็ถูกกิเลส ความติดข้องของตน ๆ ทำร้าย

เพราะเหตุปัจจัยที่ได้สะสมมา จะสละละคลายได้ก็ด้วยปัญญาที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น จึงเป็นกำลังใจแก่กันและกันต่อไปในหนทางอันเอก หนทางเดียวนี้ ไม่มีหนทางอื่นแน่นอน กราบเท้าท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

วันนี้ก็เป็นวัน เข้าใจธรรมะ เพราะเหตุว่า ขณะนี้ ก็มีธรรมะหมดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ขาดไปเลย แต่ว่าความเข้าใจธรรมะ เป็นสิ่งซึ่ง ถ้าไม่มีการได้ฟังพระธรรม ไม่มีทางที่จะเข้าใจเลย ก็เหมือนเดิม คือ เห็นทุกสิ่งทุกอย่าง ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส สุข ทุกข์ แล้วก็เกิด แล้วก็ตาย เท่านั้นเอง แต่ว่า ระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ มีโอกาสที่จะได้เข้าใจสิ่งซึ่งมี ไม่เคยขาดไปเลย ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน อยู่ที่บ้าน จะนั่ง จะนอน จะยืน จะเดิน เดียวนี้ก็มีธรรมะ!! แต่ถ้าไม่เข้าใจ ก็คือ มีเรา มีต้นไม้ มีโต๊ะ มีผู้คนต่าง ๆ แต่ว่าตามความเป็นจริง ธรรมะคืออะไร?

...ถ้าเราไม่ "เริ่มต้น" อย่างนี้ ไม่มีทางที่จะ "รู้จัก" พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เพราะเหตุว่า ได้ยินแต่ "ชื่อ" และถ้าอย่างมากที่สุด ที่ชาวพุทธทั้งหลายรู้ ๆ กัน ก็รู้ว่าพระองค์เป็นผู้ที่ตรัสรู้ร้อยสัจธรรม บางคนก็พูดด้วยว่า ไม่ใช่เพียงแค่เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ที่ได้ตรัสรู้ร้อยสัจธรรม แต่ทุกคำทั้งหมด ไม่เข้าใจ!! ถ้าไม่ได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!!!

แม้แต่คำว่า "พุทธะ" คืออะไร? พุทธะ คือ รู้ หรือว่า ปัญญา ความเห็นที่ถูกต้อง มีสิ่งที่กำลังปรากฏ แล้วเห็นถูกต้องในสิ่งที่ปรากฏแล้วหรือยัง?

ไม่ใช่ไม่มี มี แต่ถ้าไม่เคยฟังธรรมะเลย เราบอกเรารู้ทุกอย่าง เรียนจบวิชาโน้น วิชานี้ ทำกิจการงานต่าง ๆ มีความสามารถทุกอาชีพ แต่ว่า สิ่งที่กำลังปรากฏทางตาในขณะนี้ รู้อะไร???...

...นี่เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะฉะนั้น ก็อยู่มาในโลก ด้วยความไม่รู้!! หรือถ้าบางคนจะบอกว่ารู้ เขาก็รู้เฝิน ๆ นิด ๆ หน่อย ๆ แต่รู้อย่างนั้น ไม่ใช่การเข้าใจธรรมะ!! เพราะเหตุว่า เพียง "ได้ยินชื่อ แล้วก็จำ" แต่ว่า ถ้ารู้ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า "พุทธะ" คือ ผู้รู้ เป็นผู้ที่ไม่มีความเปรียบเลย ตรัสรู้ทุกสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ ด้วยพระองค์เอง ผ่านไปแค่นี้ ตั้งแต่เด็ก แล้วแต่ใครจะเริ่มจะสนใจว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า รู้อะไร? ตรัสรู้อะไร? คำว่า "ตรัสรู้" ไม่ใช่รู้อย่างชาวโลก!! แต่ตรัสรู้คือรู้ความจริงของสิ่งที่มี แต่ละหนึ่ง จนถึงที่สุด!!...

...เพราะฉะนั้น การที่จะเข้าใจพระธรรม ไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ใช่เรื่องที่เรามาพูด ไม่ใช่ที่บางคนก็อ่านธรรมะของบุคคลโน้น บุคคลนี้ วันละสามชั่วโมง แต่ถามว่า รู้อะไร? ก็ไม่สามารถที่จะบอกได้ แต่ถ้าเป็นคนตรง ก็คือว่า เดียวนี้ มีสิ่งที่ปรากฏจริง ๆ รู้หรือยัง?

ดูเหมือนไม่น่าสนใจ สนใจอย่างอื่นที่น่าสนใจกว่า ที่เป็นการงาน อาชีพแล้วแต่ว่าสาขาไหน คนตรีต่าง ๆ เพลงต่าง ๆ เรื่องราวต่าง ๆ แต่ไม่เข้าใจว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้สิ่งที่คนอื่นไม่รู้!! เดียวนี้... ไม่รู้อะไร?...เริ่มต้นจาก...ไม่รู้อะไร?...และสิ่งนั้นแหละ เป็นสิ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้!!...

...เพราะฉะนั้น เริ่มต้นจาก "ธรรมะ" ให้ชัดเจน เพราะว่า ควรเข้าใจ ธรรมะ ทุกครั้งที่ฟังธรรมะ!! ไม่ใช่ฟังเฉิน ๆ แต่ว่าทุกครั้งที่ฟัง ธรรมะ ก็ต้อง "เข้าใจธรรมะ" เพราะฉะนั้น ธรรมะ คืออะไร? ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง แค่นี้ ก็ยังไม่รู้อีก ถ้าสั้น ๆ แค่นี้ เดียวนี้มีไหม? ต้องคิด!! ถ้าได้ยินว่าธรรมะคือสิ่งที่มีจริง ต้องมีจริงแน่ ๆ ตลอดไป เปลี่ยนคำนี้ไม่ได้เลย แล้วเดี๋ยวนี้มีไหม? เดียวนี้มีธรรมะไหม?

ถ้าไม่เคยฟังมาก่อน จะบอกไม่ได้เลย ว่าเดี๋ยวนี้มี "สิ่งที่มีจริง" เพราะฉะนั้น "สิ่งที่มีจริง" ภาษาบาลีใช้คำว่า "ธรรมะ" เป็นธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง แต่ว่า "สิ่งที่มีจริงขณะนี้" อะไรบ้าง? ก็ตอบกันไป เป็นดอกไม้บ้าง โต๊ะบ้าง คนบ้าง แต่ว่าถ้าพูดถึงสิ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ มีสิ่งที่มีจริง คือ "เห็น" จึงมี "สิ่งที่กำลังปรากฏ" เป็นรูปร่างสัณฐานต่าง ๆ เป็นดอกไม้ เป็นศาลา เป็นคน แต่ต้องมีการ "เห็น" ถ้าไม่มีการเห็น จะมีการ "นึก" ถึงรูปร่างสัณฐานของสิ่งที่ปรากฏแต่ละหนึ่ง เป็นแต่ละอย่าง ได้ไหม? ก็ไม่ได้...

...เพราะฉะนั้น แม้แต่การ "เห็น" เราเฝินมาก ไม่มีใครจะรู้ความจริงว่า เห็นอะไร? ทุกคนตอบ ตามที่เคยเห็น แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เห็น "สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้" แค่นี้!! มีความลึกซึ้งไหม? เห็น "สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้" เมื่อกระทบตา ถ้าไม่มี "ตา" สิ่งนี้ก็ปรากฏว่ามี ไม่ได้เลย คนตาบอดไม่รู้ว่าขณะนี้ มี "สิ่งที่กำลังปรากฏ" อย่างนี้เลย แต่ว่า เมื่อสิ่งนี้เป็นสิ่งที่กระทบตา ทำให้ "เห็น" เกิดขึ้น เห็น "สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้"...

..."แต่ละคำ" ประมาทไม่ได้เลย กลับตา แล้วมีสิ่งที่ปรากฏเหมือน ลืมตาไหม? ไม่เหมือน ชัดเจนอย่างนี้ ก็ไม่คิดว่า "สิ่งที่ปรากฏทาง ตา" ต้องเป็น "เพียงสิ่งที่ปรากฏทางตา" ตลอดไป ไม่มีการ เปลี่ยนแปลงเลย แล้วก็ต้องเมื่อมีตา แล้วมีสิ่งนี้กระทบตา แล้วก็มีการเห็น เพราะฉะนั้น "เห็น" มานานเท่าไร? แต่ก็ยึดถือว่า "เห็น สิ่งต่าง ๆ " อยู่แน่นแหละ!! จนกว่ารู้ว่า เห็นเกิดขึ้นเห็น ต้องเกิด ไม่เกิด ไม่มีเห็น เห็นเกิดขึ้นเห็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็น แล้วดับ ไป นี่ไม่มีใครรู้เลย เพราะเหตุว่า ไม่ได้มีปัญญาพอที่จะรู้ แม้แต่ แต่ละคำของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เห็นเกิดขึ้นเห็น เพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็น!! เพราะฉะนั้น จะเป็นโตะ เป็นแก้วอี่ เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ได้เลย!! ขณะใดที่เห็นเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด ขณะนั้น สิ่งทีเพียงปรากฏทางตา ต้องดับแล้ว แล้วก็มีการ "จำ" แล้วก็ "คิดนึก" ถึงสิ่งที่ปรากฏ ทำให้ จำได้ ว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร...

...เพราะฉะนั้น ถ้ามองว่าเห็นอะไร? ตอบตามที่ "จำได้" ว่าเห็นสิ่งนั้น สิ่งนี้ แต่ไม่รู้ว่ามีใช่ "เห็น" นั้น "คิด" เห็นดับแล้ว แต่เพราะเห็น จึง สามารถที่จะนึกถึงรูปร่างสัณฐานของสิ่งที่เราจำไว้ว่าเป็นอะไร แล้ว เราก็ตอบว่า เราเห็นสิ่งนั้น

บางคนฟังแล้วก็บอกว่าไม่เข้าใจ (หัวเราะ) ก็เป็นธรรมดา แต่ว่า "คำไหน" ที่ไม่เข้าใจ? คำไหนไม่เข้าใจ "เห็น" เกิด ถ้า "เห็น" ไม่เกิด ก็ไม่มีเห็น เห็นอะไร? เห็นสิ่งที่ เวลาหลับตา ไม่ปรากฏ แต่พอลืม

ตา ปราภฏ นันแหละ เห็นสิ่งนันแหละ!! ที่เมื่อลืมตาแล้วเห็น เป็น "สิ่งที่เพียงปราภฏให้เห็นได้" แต่ว่า การคิดนึกเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ ต้องเห็นก็คิดได้ เคยได้ยิน แม้ไม่ได้ยินอีก แต่ก็ "คิด" ถึง "คำ" ที่เคย ได้ยินได้

เพราะฉะนั้น "ความจำ" เป็นสิ่งที่มีจริง แต่ก็ไม่สามารถจะไปบังคับ ให้จำอะไร ทันทีที่เห็น "สิ่งที่ปราภฏ" จำสิ่งอื่น ได้ไหม? เห็นอะไร แล้วไปจำอีกสิ่งหนึ่ง ที่ไม่เห็นได้ไหม? ไม่ได้!! เห็นอะไรก็จำเฉพาะ สิ่งที่เห็น จึงรู้ว่าเห็นอะไร นี่ก็เป็นการ "เริ่มต้น" ที่จะรู้ว่า ธรรมะมี อยู่ ทุกวัน ทุกขณะ แต่ไม่เคยได้ยิน ได้ฟัง เลย นี่คือสังขธรรม ความจริงซึ่งไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ จนกว่า ความเข้าใจนี้จะ ประจักษ์แจ้ง มั่นคง ก็เป็น อริยสังขธรรม อย่างที่เราเคยได้ยินและ เคยจำว่า อริยสังขะ มี ๔ แต่ว่า ๔ เรารู้จักแต่ "ชื่อ" แต่ไม่รู้ว่า เดียวนี้ ที่มีจริง ๆ นี่แหละ เป็นธรรมะ และเป็นสังขะ จริง ใครก็ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ แล้วก็ความจริงสำหรับผู้ที่ประจักษ์แจ้ง แล้ว จึงเป็น "อริยสังขธรรม"...

...คนที่ยังไม่ประจักษ์แจ้ง จะรู้เหมือนพระอริยะรู้ไม่ได้เลย!!! เพราะ ต้องเป็น "ปัญญา" ที่เริ่มเข้าใจธรรมะ จนกว่าจะค่อย ๆ แยก รู้ สิ่งที่มีจริง เป็นแต่ละหนึ่ง ซึ่งไม่ปะปนกันเลย เห็นกับคิด เกิดติดกัน ต่อกันทันที แต่ไม่ได้แยกให้รู้ว่า "เห็น" เป็นอย่างหนึ่ง และ "คิด" เป็นอย่างหนึ่ง ต่อกันสนิทจนกระทั่งเหมือนว่า เห็นอะไร...

...เพราะฉะนั้น กว่าปัญญาจะเข้าใจถูก ในคำว่า ธรรมะเป็นสิ่งที่มีความจริง และธรรมะทั้งหลายนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงใช้คำภาษาบาลีว่า "อนัตตา" หมายความว่า ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด อนัตตา คือ สิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่ อนัตตา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เที่ยง อย่างที่เราเข้าใจว่า เป็นดอกบัว เป็นคน แต่ว่า สิ่งนั้นเพียงปรากฏแล้วดับ ลองคิดดู!! ใครจะรู้? ทุกอย่างเวลานี้ ซึ่งไม่ปรากฏการเกิดดับเลย แต่ความจริงของสิ่งนี้ก็ถือว่า ทันทีที่เกิด ทำหน้าที่เห็นบ้าง ได้ยินบ้าง แล้วก็ดับไปตลอดเวลา แส่นสั้นและเร็วมาก!!

ขณะนี้ กิเลสที่แล้ว? (มีผู้ตอบ) กิเลสที่แล้ว? ค่ะ? สิบหรือคะ? ถ้าน้อยกว่านั้นเป็นเท่าไร? เป็นเก้า แปด เจ็ด หก ห้า สั้นกว่าสิบแล้วใช่ไหม? สี่ สั้นกว่าห้า สาม สอง หนึ่งขณะ สภาพธรรมะเกิดดับเท่าไรในหนึ่งขณะ? นับประมาณไม่ได้เลย!! เราถึงได้จำว่า ยังไม่มีอะไรดับไปเลย เพราะต่อกันสนิทแนบมาก แต่ว่าตามความเป็นจริงดับเร็วสุดที่จะประมาณ จึงไม่รู้ความจริง และ "หลง" ให้ยึดถือ "สิ่งที่ดับแล้ว" แต่ยังเหมือนกับว่ามีเพราะ "จำได้" เพราะว่าสิ่งนั้นเกิดแล้วเกิดอีก เกิดแล้วดับไปแล้วก็เกิดอีก แล้วก็ดับไปแล้วก็เกิดอีก แล้วก็ดับไป เพราะว่า ถ้าไม่มีเหตุปัจจัยที่ทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น สิ่งนั้นก็เกิดไม่ได้...

...เพราะฉะนั้น ต้องมีธรรมะที่อาศัยกัน ประชุมจนกระทั่งเป็น "หนึ่งขณะจิต" เช่น "เห็น" อาศัยอะไรบ้าง? อาศัย "ตา" ถ้าไม่มีตา ไม่มีทางที่จะมีสิ่งที่กระทบตาเดี๋ยวนี้ แล้วทำให้ "ธาตุรู้" เกิดขึ้นเห็น ธาตุรู้คือเห็น รู้ว่ามีสิ่งนี้ กำลังรู้ว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใด นั่นคือ "ธาตุรู้" เพราะว่ามีสิ่งนั้นให้รู้ว่ามี...

...เดี๋ยวนี้มีสิ่งที่กำลังปรากฏ ก็ต้องมีธาตุที่รู้ในสิ่งที่ปรากฏ เฉพาะสิ่ง นั้น ว่า "สิ่งนั้น" มีแน่ ๆ !! ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่กำลังมีทุกขณะ ขณะนี้ กำลังเกิดดับ ข้อสำคัญที่ไม่มีใครรู้ก็คือว่า ดับแล้วไม่กลับมาอีกเลย!! จริงหรือเปล่า? เมื่อวานนี้กลับมาเป็นวันนี้ได้ไหม? เมื่อคืนนี้กลับมา เป็นเดี๋ยวนี้ ได้ไหม? ไม่มีทางจะเป็นไปได้เลย!! แต่ว่า เพราะไม่รู้ก็ หนึ่งนาทีเดียว แต่ในหนึ่งนาทีเดียว มีผู้รู้ คือ คุณจิต (คุณสิบล้าน) ต้องดู นาฬิกา ไขไหม? ถ้าไม่ดูนาฬิกาก็ตอบไม่ได้ ว่าหนึ่งนาทีเดียวหรือสอง นาทีเดียว

"เห็น" แล้วยัง "คิด" แล้วยัง "จำ" คำว่า "นาทีเดียว" คำว่า "หนึ่ง" จึง สามารถที่พอเห็นก็ตอบได้ว่า "หนึ่งนาทีเดียว" หรือ "สิบล้านนาทีเดียว" ห้านาทีเดียว แปดนาทีเดียว ทั้งหมดเร็วมาก สุดที่จะประมาณได้!! ท่านอุปมาง่าย ๆ

เหมือนกับกำธนูปที่จุดดอกหนึ่ง แกว่งอย่างรวดเร็วให้เป็นวงกลม เห็นอะไร? เห็นแสงไฟที่เป็นวงกลม จากหนึ่งที่ค่อย ๆ เคลื่อนไป แต่เร็วมาก จนกระทั่งต่อกัน เหมือนไม่มีอะไรคั่นเลย ชีวิต ทั้งหมดก็ชาติสภาพธรรมะทั้งหมดเกิดดับ ก็เป็นอย่างนี้!!!

เพราะฉะนั้น กว่าจะมีการตรัสรู้ความจริง ที่จะรู้ความจริงว่า สภาพธรรมะทั้งหลาย ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เที่ยง มั่นคง ยั่งยืน อย่างที่คิด แม้หนึ่งนาทีกียั่งยืน ไช้ไหม? เป็นหนึ่ง แต่ว่าความจริง แม้อย่างนั้น ก็ไม่มี!! ไม่มีสภาพธรรมะใดที่ยั่งยืนอย่างนั้นเลย เกิดแล้วดับ สืบต่ออยู่ตลอดเวลา จึงไม่ใช่อดตา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างที่เคยจำ อย่างที่เคยคิด!!...

...แต่ "สิ่งใดสิ่งหนึ่ง" ก็ตาม ที่มีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นมีความดับไปเป็นธรรมดา!! เป็นพระพุทธรูป คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเกิดจากการที่ได้ตรัสรู้ความจริง ขณะที่พระโพธิสัตว์ ยังไม่ได้รู้ความจริงอย่างนี้เลย เพราะยังไม่ถึงการที่จะรู้ความจริงเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เมื่อตรัสรู้แล้ว ทุกอย่างที่เหมาะสมมา แต่ละชาติ แต่ละชาติ ก็สามารถทำให้รู้ความจริงของสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ ด้วยพระองค์เอง!!! ด้วยพระบารมีที่ได้สะสมมาแล้ว!!

เพราะฉะนั้น "ปารมี" ปารมีคือฝั่ง มี-ถึงฝั่ง ปารมี เพราะฉะนั้น จากฝั่งกิเลส ซึ่งไม่รู้อะไรเลย!! กว่าจะไปถึงฝั่งซึ่งรู้ แล้วไม่มีกิเลส ที่เคยจำผิด ๆ ว่า เป็นสิ่งนั้นสิ่งนี้แต่รู้ความจริงว่า แท้ที่จริงแล้ว ไม่ใช่ไม่มี

มีเมื่อเกิดขึ้น และที่จะเกิดได้ก็ต้องมีปัจจัยที่จะทำให้เป็นเช่นนั้น
เกิดขึ้น ไม่เป็นเช่นนั้น อย่าง "เสียง" เกิดแล้ว เป็น "เสียง" จะให้เป็น
"หวาน" จะให้เป็น "แข็ง" ก็ไม่ได้ เป็นแต่ละหนึ่ง แต่เรายังไม่รู้
เหตุปัจจัยอะไรที่จะทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น ไม่รู้สิ่งนั้นแล้วจะไปรู้ "ปัจจัย"
ที่จะทำให้เกิดสิ่งนั้น ก็เป็นไปได้...

...ด้วยเหตุนี้ การฟังพระธรรม จึงต้องฟังตามลำดับ!!! ๔๕ ปี นาน
ไหม? ทรงแสดงพระธรรมเรื่องอะไร? เรื่องนี้แหละ!! มีสิ่งที่มีจริง ๆ
ที่กำลังปรากฏ!! และคนที่ได้สะสมความเข้าใจมาแล้วมาก เช่น
พระโพธิสัตว์ แต่เป็นผู้ที่สะสมปัจจัยที่จะรู้ เพียงขั้น สวากโโพธิสัตว์
ไม่สามารถที่จะรู้ได้ด้วยตัวเอง แต่สามารถที่จะฟังแล้วเข้าใจ เข้าใจ
จนกระทั่งสามารถที่จะประจักษ์แจ้ง สิ่งที่กำลังได้ยิน ได้ฟัง เช่น
ท่านพระสารีบุตร ได้ฟังคำของท่านพระอัสสชิ หลังจากที่ได้ฟัง
แล้วไม่มาก ก็เป็นพระโสดาบัน ก่อนที่จะเป็นพระโสดาบัน หมาย
ความว่า ทุกคำที่เราได้ยิน ได้ประจักษ์กับท่าน เพราะมีจริง รู้จริง
แต่ไม่ใช่เรา!! ต้องเป็น "ปัญญา" ความเข้าใจ เท่านั้น!!! ในขณะนั้น!!
ที่สามารถจะรู้ความจริงอย่างนั้นได้...

...เพราะฉะนั้น "ปัญญา" ก็มีจริง แต่ "ไม่ใช่เรา" ทั้งหมดนี้ คำใดที่ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสแล้ว คำนั้นเปลี่ยนไม่ได้ เพราะอะไร? ไม่ใช่ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เปลี่ยนไม่ได้ แต่เพราะว่า ความจริงเป็นอย่างนั้น!! เมื่อความจริงของสิ่งนั้นเป็นอย่างนั้น แล้วใครจะเปลี่ยนความจริงของสิ่งนั้นได้ นี่ก็แสดงให้เห็นความเข้าใจที่ถูกต้อง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ผู้ดับกิเลสเพราะได้ตรัสรู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริงของสิ่งนั้น ด้วยพระองค์เอง "สัมมาสัมพุทธะ" เพราะฉะนั้น เราก็เป็น "สาวก" เข้าใจธรรมะเมื่อไหร่ เป็น "บารมี" เมื่อนั้น!! บารมีคือสามารถที่จะทำให้ความเข้าใจมากขึ้น!! เพิ่มขึ้น!! จนเหมือนพระสาวกทั้งหลายในอดีต ที่ท่านได้รู้แจ้งอริยสัจธรรม...

...เพราะฉะนั้น "แต่ละคำ" ที่เป็นสิ่งที่สามารถทำให้เข้าใจสิ่งนี้ได้ ไม่สูญหายเลย!! กำลัง "สะสม" อยู่ในจิต!! เหมือนเราเกิดมาตอนเป็นเด็ก ก็ไม่รู้อะไรเลย แต่สะสมการเห็นสิ่งที่อยู่ล้อมรอบบ่อย ๆ

ความจำในแต่ละสิ่งที่รูปร่างสัณฐานต่างกัน พร้อมทั้งการได้ยินเสียง ก็ทำให้เราสามารถจำว่าสิ่งที่กำลังปรากฏ เป็นอะไร แต่ยังพูดไม่ได้ แต่พอมีคำประกอบ จำเสียง แล้วแต่ว่าจะเป็นภาษาอะไร ลูกใคร เกิดที่ไหน ประเทศไหน ก็ได้ยินเสียงพ่อแม่ ชาวเมืองนั้นพูดอย่างนั้น จนกระทั่ง พูดตาม ได้ ตามความหมายของเสียงนั้น...

...เพราะฉะนั้น เสียงแต่ละเสียง เป็นไปตามความหมาย ภาษาไทยเราบอกว่า "เห็น" เด็กก็ได้ยิน ถ้าเป็นเด็กเกิดใหม่ ไม่รู้เรื่อง แต่ว่าหลังจากที่โตแล้ว รู้ภาษา ที่ใช้คำว่า รู้ภาษา ก็คือ สามารถที่จะรู้ว่าหมายความว่าอะไร "เสียง" มีจริง ไม่ต้องเรียกชื่อ เปลี่ยน "ลักษณะของเสียง" ไม่ได้ ภาษาไหนจะเรียก "เสียง" ว่าอะไร ก็แล้วแต่ที่จะเข้าใจกันได้ ตามความหมายของเสียงนั้น...

...เพราะฉะนั้น นี่เป็นธรรมะ ซึ่งแม้ไม่เรียกชื่อก็มี แต่ถ้าพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ไม่ทรงแสดงพระธรรม ด้วยคำแต่ละคำ ใครจะเข้าใจ "ความจริงของสิ่งที่มี" ได้? ด้วยเหตุนี้ เมื่อได้ตรัสถึงสิ่งที่มีจริง "แต่ละคำ" หมายความว่า "ลักษณะที่มีจริง" เมื่อฟังคำไหน ก็ต้องรู้ว่า สิ่งนั้นมีจริง ๆ ไม่ใช่ไม่มี!! อย่างพูดถึง "เสียง" เสียงก็มีจริง ทุกคนก็รู้ว่า กำลังพูดถึงเสียง พูดถึง "กลิ่น" ทุกคนก็รู้ว่า "กลิ่น" ไม่ใช่ "เสียง"...

...เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ ก็หมายความว่า การฟังเรื่องจริงของสิ่งที่มีจริง ไม่ใช่ว่าฟังคำอะไรก็ไม่รู้ แต่ทุกคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส "ส่งไปถึงสิ่งที่มีจริง" ทุกคำ ว่า "สิ่งนั้น" คือ อะไร? และทรงแสดงความจริงของสิ่งนั้น ๔๕ พรรษา กว่าจะเข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ใน "แต่ละคำ"...

จกักรวรรคที่ ๔

๑. จกักรสูตร

(ว่าด้วยจกักร ๔)

[๓๑] ดูกร ภิกษุทั้งหลาย จกักร ๔ ประการนี้ เป็นเหตุให้เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายผู้ประกอบพร้อมแล้วได้จกักร ๔ ประการ เป็นเหตุให้เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายผู้ประกอบพร้อมแล้วถึงความใหญ่ ความไพบลยในภคทรัพย์ทั้งหลายไม่นานเลย

จกักร ๔ ประการ คืออะไร คือ ปฏริฐปะสวาสะ (ความอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม) ๑ สัปปริฐุปัสสยะ (ความพึงพิงสัตบุรุษ) ๑ อตตัสสัมมาปณิธิ (ความตั้งตนไว้ชอบ) ๑ ปุพเพกตปุญญตา (ความเป็นผู้มี ความดีอันได้ทำไว้ก่อน) ๑ นี่แลจกักร ๔ ซึ่งเป็นเหตุให้เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายผู้ประกอบพร้อมแล้วได้จกักร ๔ ประการ เป็นเหตุให้เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายผู้ประกอบพร้อมแล้ว ถึงความใหญ่ ความไพบลยในภคทรัพย์ทั้งหลายไม่นานเลย

นรชนพึงอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม พึงทำอริยชนให้เป็นมิตร ถึงพร้อมด้วยความตั้งตนไว้ชอบ มีความดีอันได้ทำไว้ก่อน ข้าวเปลือก ทรัพย์ ยศ เกียรติ และความสุข ย่อมพร้งพรมาสู่รชนผู้นั้น.

จบจกักรสูตรที่ ๑

[เล่มที่ ๓๕] พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกนิบาต เล่ม ๒ หน้าที่ ๑๑๕

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
อนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณทักษพล คุณจริยา และคุณศิริพล เจียมวิจิตร
และอนุโมทนาในกุศลจิตของท่านครับ

